

Ve 2. kapitole věnované maticím jste se v modulech 3.2 a 3.4 seznámili s početními operacemi s maticemi a odvodili jste jejich vlastnosti. Viděli jste, že tyto operace jsou analogické operacím s reálnými čísly. Některé z nich (sčítání a odčítání matic, násobení matice reálným číslem) mají vlastnosti shodné s obdobnými operacemi prováděnými s reálnými čísly, jiné (součin matic) mají vlastnosti odlišné. V této kapitole své poznatky rozšíříte o výpočet inverzní matice, která je analogická převrácené hodnotě reálného čísla. Pomocí zmíněných operací naučíte se řešit rovnice, kde neznámou bude právě matice. Omezíme se již jen na čtvercové matice.

Cílem modulu je

- zavést pojem inverzní matice ke čtvercové matici,
- zvládnout výpočet inverzní matice pomocí eliminační metody i pomocí determinantů.

Už jsme se zmínili o analogii mezi početními operacemi s reálnými čísly a početními operacemi s maticemi. Připomeňte si, že pro každé nenulové reálné číslo  $r$  a jeho převrácenou hodnotu  $\frac{1}{r} = r^{-1}$  platí  $rr^{-1} = r^{-1}r = 1$ . Pro matici a její inverzní matici platí obdobný vztah a používá se stejné označení. Definice inverzní matice je v UL na str. 95, ve větě 6.1 na str. 96 je uvedena nutná a postačující podmínka pro existenci inverzní matice.

**Příklad 29.**

K maticím

$$\mathbf{A} = \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{B} = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 2 & 4 & 6 \\ 1 & -3 & 2 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{C} = \begin{bmatrix} 0 & 5 & 2 \\ 0 & 10 & -1 \\ 0 & 3 & -5 \end{bmatrix}$$

inverzní matice vůbec neexistují, neboť všechny jsou singulární, tj. platí

$$\det \mathbf{A} = \det \mathbf{B} = \det \mathbf{C} = 0$$

(viz učební jednotka 4.2.3).

Věta 6.2 na str. 99 a následující poznámka uvádějí další vlastnost inverzních matic. Po prostudování teorie si pro ilustraci projděte postup pro určení inverzní matice uvedený v příkladu 6.1 na str. 96-97. Proved'te zkoušku podle důsledku na str. 100, tj. vypoč'tete součiny  $\mathbf{A}\mathbf{A}^{-1}$  a  $\mathbf{A}^{-1}\mathbf{A}$ . V obou případech musíte získat jednotkovou matici  $\mathbf{E}$  řádu 2.

*Učební jednotka:*

## **6.1.2 Výpočet inverzní matice eliminací**

Metoda, pomocí které byla v příkladě 6.1 na str. 96 stanovena k dané matici matice inverzní, není pro matice vyšších řádů vhodná. Efektivnější metoda je popsána v *LA* na str. 97-98 a je použita k výpočtu inverzních matic v případech 6.2 a 6.3 na str. 98-99. Podle postupu zde uvedeného řešte následující úlohy.

### **Úloha 48.**

Stanovte inverzní matici  $\mathbf{A}^{-1}$  k matici  $\mathbf{A}$ , je-li

$$\text{a) } \mathbf{A} = \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 2 \end{bmatrix}; \quad \text{b) } \mathbf{A} = \begin{bmatrix} 7 & 3 \\ -5 & 2 \end{bmatrix}; \quad \text{c) } \mathbf{A} = \begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix}; \quad \text{d) } \mathbf{A} = \begin{bmatrix} 2 & 2 & 3 \\ 1 & -1 & 0 \\ -1 & 2 & 1 \end{bmatrix};$$

$$\text{e) } \mathbf{A} = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 2 \\ 2 & 1 & -2 \\ 2 & -2 & 1 \end{bmatrix}; \quad \text{f) } \mathbf{A} = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 1 & 3 & 2 \\ 1 & 1 & 0 \end{bmatrix}.$$

Ve všech případech proved'te zkoušku, tj. ověřte platnost vztahu  $\mathbf{A}\mathbf{A}^{-1} = \mathbf{A}^{-1}\mathbf{A} = \mathbf{E}$ , kde  $\mathbf{E}$  je jednotková matice vhodného řádu.

*Řešení:*

$$\text{a) } \mathbf{A}^{-1} = \begin{bmatrix} 2 & -1 \\ -1 & 2 \end{bmatrix}; \quad \text{b) } \mathbf{A}^{-1} = \frac{1}{2a} \begin{bmatrix} 2 & -3 \\ 5 & 7 \end{bmatrix}; \quad \text{c) } \mathbf{A}^{-1} = \frac{1}{ad-bc} \begin{bmatrix} d & -b \\ -c & a \end{bmatrix};$$

$$\text{d) } \mathbf{A}^{-1} = \begin{bmatrix} 1 & -4 & 3 \\ 1 & -5 & -3 \\ -1 & 6 & 4 \end{bmatrix}; \quad \text{e) } \mathbf{A}^{-1} = \frac{1}{a} \begin{bmatrix} 1 & 2 & 2 \\ 2 & 1 & -2 \\ 2 & -2 & 1 \end{bmatrix}; \quad \text{f) } \mathbf{A}^{-1} = \begin{bmatrix} 1 & -\frac{1}{2} & -\frac{1}{2} \\ -1 & \frac{1}{2} & \frac{1}{2} \\ 1 & 0 & -1 \end{bmatrix}.$$

<i>Učební jednotka:</i>	<b>6.1.3 Výpočet inverzní matice pomocí determinantů</b>
-------------------------	--

Druhá z metod výpočtu inverzní matice, kterou se naučíte, je popsána větou 6.3 na str. 100. V následujícím příkladu 6.4 na str.101 je předvedeno její praktické použití.

### Úloha 49.

Určete inverzní matice k maticím z úlohy 48 užitím věty 6.3 (UL, str. 100).

<b>TEST 14</b>
----------------

1. Zjistěte, zda k matici  $\mathbf{A}$  existuje inverzní matice, je-li

$$\text{a) } \mathbf{A} = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 1 \\ -1 & 3 & 1 \\ 2 & 5 & 4 \end{bmatrix}; \quad \text{b) } \mathbf{A} = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 \\ 1 & -1 & 2 & -1 \\ 1 & 3 & 5 & 1 \\ 2 & -2 & 4 & -2 \end{bmatrix}.$$

2. Pomocí eliminační metody stanovte k matici  $\mathbf{A}$  matici inverzní, je-li

$$\text{a) } \mathbf{A} = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}; \quad \text{b) } \mathbf{A} = \begin{bmatrix} 1 & 1 & -1 \\ -4 & -5 & 6 \\ -3 & -3 & 4 \end{bmatrix}.$$

3. Pomocí determinantu stanovte k matici  $\mathbf{A}$  matici inverzní, je-li

$$\text{a) } \mathbf{A} = \begin{bmatrix} \cos x & -\sin x \\ \sin x & \cos x \end{bmatrix}; \quad \text{b) } \mathbf{A} = \begin{bmatrix} 2 & 7 & 3 \\ 3 & 9 & 4 \\ 1 & 5 & 3 \end{bmatrix}; \quad \text{c) } \mathbf{A} = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}.$$

## Správné odpovědi

1. a)  $\det \mathbf{A} \neq 0$ , existuje; b)  $\det \mathbf{A} = 0$ , neexistuje.

$$2. \mathbf{A}^{-1} = \begin{bmatrix} -2 & 1 \\ \frac{3}{2} & -\frac{1}{2} \end{bmatrix}; \quad = \begin{bmatrix} 2 & 1 & -1 \\ 2 & -1 & 2 \\ 3 & 0 & 1 \end{bmatrix}.$$

$$3. \text{ a) } \mathbf{A}^{-1} = \begin{bmatrix} \cos x & \sin x \\ -\sin x & \cos x \end{bmatrix}; \quad \text{ b) } \mathbf{A}^{-1} = \begin{bmatrix} -7 & 6 & -1 \\ 5 & -3 & -1 \\ -6 & 3 & 3 \end{bmatrix}; \quad \text{ c) } \mathbf{A}^{-1} = \begin{bmatrix} 1 & -1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & -1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & -1 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}.$$

## Doporučené úlohy pro procvičování:

*S1*, př. 45, str. 26.

## Modul:

## 6.2 Maticové rovnice

Cílem modulu je

- naučit se řešit maticové rovnice,
- ukázat na analogie a odlišnosti mezi maticovou algebrou a operacemi s reálnými čísly.

## Učební jednotka:

## 6.2.1 Maticové rovnice

Prostudujte věty 6.4 a 6.5 v *LA* na straně 102-103 a příklady 6.5 a 6.6 na str. 103-104. Uvědomte si, že neznámou matici počítáme z maticové rovnice obdobně jako reálnou neznámou  $x$  z rovnice algebraické. Přitom roli reálného čísla 0 hraje nulová matice  $\mathbf{0}$ , roli reálného čísla 1 hraje vhodná jednotková matice. Platí totiž

$$\mathbf{A} + \mathbf{0} = \mathbf{0} + \mathbf{A}; \quad \mathbf{EA} = \mathbf{AE} = \mathbf{A}.$$

Při řešení maticové rovnice je třeba dále uvážit, že násobení matic na rozdíl od násobení reálných čísel není komutativní a že dělení matic nahrazujeme násobením inverzní maticí.

### Příklad 30.

Nechť  $\mathbf{A}$ ,  $\mathbf{B}$ ,  $\mathbf{E}$  jsou matice takové, že všechny následující maticové operace jsou definovány. Uvažme maticovou rovnici

$$\mathbf{AX} - 3\mathbf{B} = \mathbf{E} + 2\mathbf{BX}$$

s neznámou maticí  $\mathbf{X}$ . Pro vypočtení matice  $\mathbf{X}$  postupujeme stejně jako při řešení lineární rovnice s jednou neznámou. Nejprve výrazy obsahující neznámou maticí  $\mathbf{X}$  převedeme na levou stranu. Dostaneme

$$\mathbf{AX} - 2\mathbf{BX} = \mathbf{E} + 3\mathbf{B}.$$

Na levé straně vytkneme zprava maticí  $\mathbf{X}$ , tj.

$$(\mathbf{A} - 2\mathbf{B})\mathbf{X} = \mathbf{E} + 3\mathbf{B}.$$

Za předpokladu, že matice  $\mathbf{A} - 2\mathbf{B}$  je regulární, vynásobíme zleva poslední rovnici maticí  $(\mathbf{A} - 2\mathbf{B})^{-1}$  a dostaneme

$$(\mathbf{A} - 2\mathbf{B})^{-1}(\mathbf{A} - 2\mathbf{B})\mathbf{X} = (\mathbf{A} - 2\mathbf{B})^{-1}(\mathbf{E} + 3\mathbf{B}),$$

odkud je

$$\mathbf{X} = (\mathbf{A} - 2\mathbf{B})^{-1}(\mathbf{E} + 3\mathbf{B}).$$

### Příklad 31.

Řešme maticovou rovnici z příkladu 2, je-li

$$\mathbf{A} = \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 9 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{B} = \begin{bmatrix} 0 & 2 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{E} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}.$$

Platí

$$\mathbf{A} + 2\mathbf{B} = \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 9 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 & 4 \\ 2 & 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 5 \\ 3 & 9 \end{bmatrix}.$$

Protože  $\det(\mathbf{A} + 2\mathbf{B}) = -6$ , existuje matice  $(\mathbf{A} + 2\mathbf{B})^{-1}$ , a uvažovaná maticová rovnice má jediné řešení. Libovolnou z metod výpočtu inverzních matic dostaneme

$$(\mathbf{A} + 2\mathbf{B})^{-1} = \begin{bmatrix} -\frac{3}{2} & \frac{5}{6} \\ \frac{1}{2} & -\frac{1}{6} \end{bmatrix}.$$

Dále je

$$\mathbf{E} + 3\mathbf{B} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 & 6 \\ 3 & 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 6 \\ 3 & 1 \end{bmatrix}$$

a hledaná matice  $\mathbf{X}$  je tvaru

$$\mathbf{X} = \begin{bmatrix} -\frac{3}{2} & \frac{5}{6} \\ \frac{1}{2} & -\frac{1}{6} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 6 \\ 3 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & -\frac{49}{6} \\ 0 & \frac{17}{6} \end{bmatrix}.$$

### Úloha 50.

Řešte maticovou rovnici  $\mathbf{AX} = \mathbf{B} - 3\mathbf{X} + \mathbf{A}$ , je-li

a)  $\mathbf{A} = \begin{bmatrix} 1 & 3 \\ 4 & 0 \end{bmatrix}$ ,  $\mathbf{B} = \begin{bmatrix} 1 & 3 \\ 0 & 2 \end{bmatrix}$ ;    b)  $\mathbf{A} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 1 & 1 \end{bmatrix}$ ,  $\mathbf{B} = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 1 \end{bmatrix}$ .

Řešení: a) rovnice nemá řešení;    b)  $\mathbf{X} = \begin{bmatrix} \frac{1}{2} & \frac{1}{2} \\ \frac{7}{8} & \frac{3}{8} \end{bmatrix}$ .

*Učební jednotka:* **6.2.2 Řešení soustavy rovnic inverzní maticí**

Vraťte se ke kapitole 5 v *LA* a v poznámce 5.1 na str. 73 si znovu přečtěte, jak lze pomocí matic zapsat systém lineárních rovnic.

### Příklad 32.

Mějme soustavu rovnic

$$\begin{aligned} x_1 - 3x_2 &= 5, \\ 2x_1 - 2x_2 &= 6. \end{aligned}$$

Tuto soustavu můžeme přepsat na tvar

$$\mathbf{Ax} = \mathbf{b},$$

kde

$$\mathbf{A} = \begin{bmatrix} 1 & -3 \\ 2 & -2 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{x} = \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \end{pmatrix}, \quad \mathbf{b} = \begin{pmatrix} 5 \\ 6 \end{pmatrix}.$$

### Příklad 33.

Jestliže je matice  $\mathbf{A}$  soustavy  $\mathbf{Ax} = \mathbf{b}$  regulární, pak k ní existuje matice inverzní  $\mathbf{A}^{-1}$  a soustava rovnic má jediné řešení, které lze zapsat pomocí inverzní matice ve tvaru

$$\mathbf{x} = \mathbf{A}^{-1}\mathbf{b}.$$

Řešme pomocí inverzní matice systém rovnic z příkladu 32. Platí

$$\det \mathbf{A} = 4, \quad \text{adj } \mathbf{A} = \begin{bmatrix} -2 & 3 \\ -2 & 1 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{A}^{-1} = \begin{bmatrix} -\frac{1}{2} & \frac{3}{4} \\ -\frac{1}{2} & \frac{1}{4} \end{bmatrix}.$$

Potom

$$\mathbf{x} = \mathbf{A}^{-1}\mathbf{b} = \begin{bmatrix} -\frac{1}{2} & \frac{3}{4} \\ -\frac{1}{2} & \frac{1}{4} \end{bmatrix} \begin{pmatrix} 5 \\ 6 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 2 \\ -1 \end{pmatrix}.$$

### Úloha 51.

Pomocí inverzní matice řešte systém rovnic

- a)  $x_1 - x_2 + 2x_3 = 1,$   
 $2x_1 - x_2 + 7x_3 = 2,$   
 $-3x_1 + 3x_2 - 4x_3 = -1;$
- b)  $x_1 + x_2 + 2x_3 = 1,$   
 $2x_1 + 7x_2 + 4x_3 = 11,$   
 $x_1 + x_2 + 4x_3 = 3;$
- c)  $-x_1 + 2x_2 + 3x_3 = 0,$   
 $2x_1 - x_2 + 7x_3 = 2,$   
 $-3x_1 + 3x_2 - 4x_3 = -1.$

Řešení: a)  $\mathbf{x} = (-4, -3, 1)^T;$  b)  $\mathbf{x} = (-\frac{14}{5}, \frac{9}{5}, 1);$

c) Matice soustavy je singulární, soustavu nelze řešit pomocí inverzní matice.

## TEST 15

Řešte následující úkoly:

1. Rozhodněte, které z uvedených matic jsou regulární a které singulární:

$$\mathbf{A} = \begin{bmatrix} 1 & -3 \\ 2 & -6 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{B} = \begin{bmatrix} 2 & -1 \\ 3 & 5 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{C} = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{D} = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 5 & -1 & 2 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{F} = \begin{bmatrix} 4 & 2 & 1 \\ 1 & 3 & 5 \\ 2 & 4 & 1 \end{bmatrix}.$$

2. Určete  $p \in \mathbf{R}$  tak, aby matice  $\mathbf{A}$  byla regulární, je-li

$$\text{a) } \mathbf{A} = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & p \end{bmatrix}; \quad \text{b) } \mathbf{A} = \begin{bmatrix} 5 & 4 & 1 \\ 4 & 3 & 0 \\ 1 & 1 & p \end{bmatrix}; \quad \text{c) } \mathbf{A} = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 & p \\ 2 & 2 & 1 & 3 \\ 1 & 1 & 2 & p \\ 1 & 1 & 0 & 1 \end{bmatrix}.$$

3. K maticím

$$\mathbf{A} = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ -3 & 1 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{B} = \begin{bmatrix} 1 & 2 & -13 \\ 0 & 1 & -5 \\ 8 & 1 & -4 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{C} = \begin{bmatrix} -1 & 0 & 1 & 0 \\ -1 & 0 & 1 & 1 \\ -1 & -1 & 1 & 1 \\ 2 & 1 & -1 & -1 \end{bmatrix}$$

určete inverzní matice

- eliminační metodou,
- pomocí determinantů.

4. Řešte maticové rovnice

$$\text{a) } \mathbf{AX} = \mathbf{B}; \quad \text{b) } \mathbf{XB} = \mathbf{B},$$

je-li

$$\mathbf{A} = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 1 \\ 1 & -1 & -1 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{B} = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 1 & 0 & -1 \\ 1 & 1 & 1 \end{bmatrix}.$$

5. Určete matici  $\mathbf{X}$ , která vyhovuje rovnici  $\mathbf{XA} = \mathbf{C} - \mathbf{BX}$ , je-li

$$\text{a) } \mathbf{A} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 2 & 3 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{B} = \begin{bmatrix} 1 & 3 \\ 0 & 2 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{C} = \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ 0 & 1 \end{bmatrix};$$

$$\text{b) } \mathbf{A} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{B} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 3 & 1 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{C} = \begin{bmatrix} 2 & 1 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}.$$

6. Pomocí inverzní matice řešte soustavu rovnic

$$\begin{array}{lll} \text{a) } 3x_1 - 2x_2 + x_3 = 1, & \text{b) } x_1 + 2x_2 = 1, & \text{b) } x_1 + 2x_2 - x_3 = 5, \\ 2x_1 - x_3 = 2, & 3x_1 + 6x_2 = 3; & x_1 - x_2 + 5x_3 = 0. \\ x_1 - 3x_2 + 3x_3 = 0; & & \end{array}$$

### Správné odpovědi

- $\mathbf{A}$  je singulární;  $\mathbf{B}, \mathbf{C}$  jsou regulární;  $\mathbf{D}$  není ani singulární, ani regulární;  $\mathbf{F}$  je regulární.
- a)  $p \neq 6$ ; b)  $p \neq 1$ ; c) pro žádné  $p$  není regulární.



$$3. \quad \mathbf{A}^{-1} = \frac{1}{6} \begin{bmatrix} 1 & 3 \\ -2 & 1 \end{bmatrix}; \quad \mathbf{B}^{-1} = \frac{1}{25} \begin{bmatrix} 1 & -5 & 3 \\ -8 & 100 & 5 \\ -8 & 15 & 1 \end{bmatrix}; \quad \mathbf{C}^{-1} = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & -1 & 0 \\ 1 & 0 & 1 & 1 \\ -1 & 1 & 0 & 0 \end{bmatrix}.$$

$$4. \quad \text{a) } \mathbf{X} = \mathbf{A}^{-1}\mathbf{B} = \begin{bmatrix} 2 & 2 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 1 & 1 & 0 \end{bmatrix}; \quad \text{b) } \mathbf{X} = \mathbf{B}\mathbf{A}^{-1} = \begin{bmatrix} 3 & 1 & -1 \\ 0 & 1 & -1 \\ 2 & 1 & 0 \end{bmatrix}.$$

$$5. \quad \text{a) } \mathbf{X} = \frac{1}{15} \begin{bmatrix} 9 & 9 \\ -2 & 3 \end{bmatrix}; \quad \text{b) } \mathbf{X} = \begin{bmatrix} 4 & 2 \\ -6 & -1 \end{bmatrix}.$$

6. a)  $\mathbf{x} = (-3, -9, -8)^T$ ; b) nelze řešit pomocí inverzní matice ( $\mathbf{A}$  je singulární); c) nelze řešit pomocí inverzní matice ( $\mathbf{A}$  není čtvercová).

### *Doporučené úlohy pro procvičování:*

*SI*, př. 45 - 49 na str. 26-30.

## CVIČENÍ 5

1. Zjistěte, pro kterou hodnotu parametru  $p \in \mathbf{R}$  existuje k matici  $\mathbf{A}$  inverzní matice  $\mathbf{A}^{-1}$  a pak ji určete, je-li

$$\text{a) } \mathbf{A} = \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 1 & p \end{bmatrix}; \quad \text{b) } \mathbf{A} = \begin{bmatrix} 3p & 6 \\ 4p & 8 \end{bmatrix}.$$

2. K dané matici

$$\mathbf{A} = \begin{bmatrix} 1 & -1 & 0 \\ 0 & 1 & 2 \\ 2 & -1 & 4 \end{bmatrix}$$

určete matici inverzní  $\mathbf{A}^{-1}$  pomocí

- a) eliminační metody,  
b) determinantů.
3. Řešte maticovou rovnici  $\mathbf{X} + \mathbf{A}^2 = 3\mathbf{A} - \mathbf{X}\mathbf{B}$  pro matice

$$\text{a) } \mathbf{A} = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 0 & -1 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{B} = \begin{bmatrix} -1 & 1 \\ 2 & 0 \end{bmatrix}; \quad \text{b) } \mathbf{A} = \begin{bmatrix} -3 & 4 \\ 2 & 5 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{B} = \begin{bmatrix} -2 & 1 \\ 0 & 5 \end{bmatrix}.$$

4. Pomocí inverzní matice řešte soustavu rovnic

$$\begin{aligned} x_1 + x_2 - x_3 &= -2, \\ x_1 - x_2 + x_3 &= 0, \\ 2x_1 + x_2 - 3x_3 &= -7. \end{aligned}$$

## DODATKY KE KAPITOLE 6

### *Klíčová slova*

Matice, determinant matice, matice regulární a singulární, matice adjungovaná, matice inverzní, maticové rovnice, maticový zápis systému lineárních rovnic, řešení systému rovnic inverzní maticí.

### *Doporučená literatura pro hlubší studium*

Ze seznamu literatury uvedeného v *LA* na straně 125 upozorňujeme na učebnice

[4], strany 251-288,

[12], strany 174-176, 190-191.

**DOLANSKÝ, P.** a kol. *Matematika pro distanční studium*. 1. vyd. Plzeň: ZUČ, 2000, 196 s., ISBN 80-7082-643-6, strany 64-66, 72.